

חוץ של חסד

בנין הישיבה הקדושה בירושלים

בע"ה • הגליון לכל בית יהודי • בנשיאות הרה"צ שלום ארוש שליט"א • פרשת: ויקרא ג' בניסן תשס"ט 28\03\2009 גליון: 114

לע"נ ימנה בת אסתר ז"ל
לע"נ אחי ז"ל בת סוזן רייז

להודות ולראות ישועות

הוא לטובה, הוא אפיקורוס.

כי אי אפשר שהאדם יסתור את עצמו, שמצד אחד יאמר שהוא מאמין שהכל לטובה, ומצד שני הוא לא יוכל לומר תודה מכל הלב. אלא, אם הוא אינו יכול לומר תודה מכל הלב, זה משום שהוא לא מאמין שזה לטובה, וזו כפירה בה' כי מי שאומר שיש איזה דבר רע, זה כאילו הוא אומר שה' רע, ח"ו. כי יש שני סוגים של כפירה. יש כפירה בה' מכל וכל, ח"ו, שלא מאמין כלל בבורא. ויש שמאמין בבורא, אבל כופר בהנהגתו, שאינו מאמין בהנהגת הבורא, שהיא כל כולה חסד ורחמים, אלא חושב שהנהגתו באכזריות ח"ו, או באקראי, ח"ו ח"ו.

לכן צריך האדם להתעקש להודות על אותו דבר שהיצר הרע מראה לו שזה רע, ויתפלל על זה ויבקש מה' שיתן לו לב חזק רק להודות לו ולהודות לו, ושיעזור לו, שלא תכנס בו שום מחשבה של כפירה שמה שקורה לו זה רע ח"ו, אלא יאמין שזה לטובה בשלמות, ויודה על כך מכל הלב, בדעת שלמה ובנפש חפצה, כפסק השולחן ערוך. וכך יבקש על ההודאה ויודה בפועל, ויאמר בפה מלא: אני מאמין בודאי, שהכל לטובה, וזה לטובתי מה שמתעב לי הזיווג, או החובות שיש לי, או הבעיות הללו שיש לי וכו' וכו'.

עוד סבה שממנה מובן מדוע מי שמודה רואה ישועות: כי זה פותח כביכול את הלב של ה', לקבל את תפלותיו. כי כמו מה שרבינו הקדוש מביא בתורה א', שעל ידי שיש לדברים חן, אזי נעשה כביכול מקום בלבו של מי שמבקשים ממנו, ונעשה בו רצון לקבל את התפלה והבקשה, כן הוא לענין ההודאה, שעושה מקום בלבו של זה שמבקשים ממנו, וכמו שרואים בחוש, שכאשר אדם מודה לך באמת, יש לך מיד חשק לעשות לו עוד ועוד טובות. לעומת זאת, אדם שאינו יודע להכיר בטובה, הלב נסגר ואין רצון לעזור לו ולתת לו, ולמעשה זה באמת אסור מהתורה לעשות טובה למי שאינו מכיר בה.

עוד סבה להמתקה הבאה על ידי הודאה: שישנו כלל, שבדרך שאדם רוצה מוליכין אותו, וכאשר אדם מאמין שהכל לטובה, מנהיגים אותו כפי האמונה שלו, ובאמת הכל מתהפך לו לטובה לנגד עיניו. כי אמנם, גם בלי שיאמין בכך שהכל לטובה, הכל לטובה. כי זו מציאות שהכל לטובה. אלא שהכפירה של האדם, גורמת לו "לפספס" את ההזדמנויות להתחבר ולקבל את הטובה, ולכן הוא לא רואה אף פעם את הביטוי לכך שהכל לטובה במציאות שלו. אבל כשמאמין באמונה שלמה, שהכל לטובה, הוא יראה את זה מהר מאוד עין בעין, ובגדול.

עוד סבה: אדם שמודה על הכל, הוא מיד מקושר אל הבורא, בפנימיות כוונתו של הבורא בבריאת העולם, והוא מקושר אל התכלית של כל בריאת העולם. כי תכלית בריאת העולם היא בשביל לגלות את רחמנותו יתברך, וכשאדם מאמין שהכל טוב, ואין שום רע בעולם, הרי הוא מקושר עם הבורא בעצם התכלית שהיתה לו יתברך בבריאת עולמו. וזה ממתיק את כל הדין. כי אין הדין נמתק אלא בשורשו, וכשאדם עולה אל השורש של בריאת העולם, זה ממתיק את כל הדינים, שהם רק השתלשלו אחרי בריאת העולם.

ריכים לדעת, שבעבודת ההודאה יש עומק רב. כשמודים על הטובות, מבטאים את מדת הענווה והכרת הטובה, ואת ההכנעה כלפי ה', שמבינים שבלעדי ה' יתברך אנחנו כלום, כמו שהוזכר במאמרים קודמים. והקושי שיש לאדם להודות, היא הראיה לכך שההודאה היא הכנעה. כי זה קשה בעיניו להנמיך את עצמו ולהודות, שהוא קבל עזרה וטובה, שלא היה יכול להשיג בכוחו. בפרט כשצריך להודות לבני אדם שעשו לו טובה, זה הכי קשה לאדם... מילא, בפעם הראשונה אחרי שעשו לו את הטובה, הוא עוד מצליח להודות, אבל להמשיך ולהודות תמיד לאותו אדם שעשה לו את הטובה, ולהכיר לו תודה כל החיים, זה כבר קשה לרוב העולם. מדוע? כי זו הכנעה! אתה מודה בכך שלא יכולת להסתדר בלעדיו, וזה קשה לך...

עוד יש בהודיה על הדברים הלא רצויים, הקשים וכו', שעוברים על האדם, את הביטוי המוחלט להכנעה שלו להנהגתו של הבורא, שמקבל את מאורעותיו באהבה, ומקיים את מה שנתקן בשולחן ערוך: "חייב אדם לברך על הרה"ה בדעת שלמה ובנפש חפצה כדרך שמברך בשמחה על הטובה".

ההודאה היא הדבר שמכניע לגמרי את כל הכפירה של האדם, שהיא שורש כל הרע. ולכן אין דבר הממתיק דינים יותר מאשר ההכנעה, כמו שמוצא בחז"ל, שהתורה הטובה ביותר ליסורים, היא לקבל אותם בהכנעה, שאז לא מרגישים מהם שום צער. וכן למדנו בסיפורי מעשיות, במעשה מהבעל תפלה, שהיה גיבור שהיה הולך וכובש ארצות, ולא היה רוצה שום דבר מאלה שהיה כובש, לא כסף ולא זהב, רק דבר אחד, שיכנעו תחתיו, ותכף ומיד שהיו נכנעים תחתיו, היה מניחם...

נמצא, הגיבור, שהוא מדת הדין, הוא רוצה רק דבר אחד: הכנעה! ותכף שהאדם נכנע, מיד מדת הדין מניחה אותו. כי זה רק מה שלשמו באה מדת הדין לכתחילה, להביא את האדם להכנעה, ולכן מיד כשמודה בלב שלם על הקושי, על הצרה, על היסורים וכו', שיש לו, שזו למעשה הכנעה, מיד נמתקים כל הדינים, והאדם זוכה לישועות.

אבל אדם שלא מקבל את היסורים בהכנעה, דהיינו שלא מודה עליהם בלב שלם, זה נקרא שלא נכנע בפני ה', וזה אף נקרא שמבעט ביסורים, והוא ישאר עם הכפירה שבלבו, כאילו יש איזה רע בעולם, ויסוריו רק גוברים וגוברים, כי כמו שכבר כתבנו בעבר, ה"רצפט" הטוב ביותר, ליסורים גדולים ומתמשכים שרק הולכים וגדלים, זה לבכות... כל מי שאוהב יסורים וצרות, ידע, שיש לזה ממש סגולה בדוקה ומנוסה - שיבכה...

לכן, צריך האדם להיות חזק, שבכל פעם שיש לו איזו ידידה או קושי או יסורים וכו', יחליט, שהוא לא נותן לשום מחשבה של כפירה להכנס אליו, שפירוש, שהוא לא נותן לשום מחשבה שמה שקורה לו זה רע, להכנס ללבו, אלא מודה לה', ומאמין באמונה שלמה, שאם ה' עשה לו את זה, בודאי זה לטובתו הגמורה. כי אותה מחשבה והרגשה, שיש משהו רע, זו כפירה ואפיקורסות. כי הכל ה' עושה, וכל מה שה' עושה זה אך ורק לטובה! ומי שלא מאמין שגם הרע

בברכת שבת שלום ומבורך

לכל בית ישראל

elise pife

לאורם וכל עמ' 4

בנתיבי הפרשה שבת עמ' 3

חנן לנער עמ' 2

פסח החג של הילדים | לילדים המתוקים לכבוד שבת | רבי חיים אבולעפסא זצוק"ל

השבת הגדולה

תורה והוראה !!!

"ויקרא אל משה ... דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב..." (ויקרא א)
רש"י הק פירש על המילה "לאמר" שמשה רבינו יאמר להם דברי כיבושין, ובגמ' (תענית ט"ו) מובא ענין אמירת דברי הכיבושין מפי החכם בגין עצירת הגשמים, ושם פירש"י את המילה 'כיבושין' לשון עצירה.

ובדרך רמז ניתן ללמוד מדברי רש"י הללו יסוד גדול וחשוב בעבודת ה', והוא שלפעמים האדם נופל לחולשה ועצבות נוראה, ואינו מתבונן בכל הטוב שאופף אותו, על אף שהש"ת מסובב אותו בנסים גדולים וחסדים עצומים ומזכה אותו לקיים את מצוות ה', אך דרך האדם לא להביט על כך, מאחר ואינו יודע להודות על המצוות הקטנות שהאדם דש בעקביו, ומשום כך אינו שם לב להודות גם על הדברים הגדולים שהש"ת מזכה אותו, ומשום כך לפני שרוצים משמים לתת לאדם זכות בעשיית מצווה כלשהי בודקים אותו אם הוא יודע להודות גם על החסדים הקטנים, וזה

פרשת ויקרא

פנינים רעיונות ופתגמים נבחרים על פרשת השבוע

מרומז במשנה שם שהחכם אומר להם דברי כיבושין הינו לשון עצירה, פירוש, שמבקש מהם להמתין ולעצור ולהסתכל על כל החסד שהש"ת עושה אתנו ולדעת להודות על זה, כדי שהש"ת יראה שאנו מודים לו, וממילא יזכה אותנו לגשמים שע"כ נודה לו עוד יותר.

וזה גם מרומז בפרשתנו שלפני העבודה הגדולה של הקרבנות צריך המִתְנֶה כדי לבדוק את עצמינו אם אנו מודים גם על הדברים הפשוטים, וע"י כך נזכה להעריך כדבעי את עניין עבודת הקרבנות, ולכן משה רבינו אמר להם דברי כיבושין. ומאכן נלמד שהאדם צריך לתת לעצמו שעה ביום שבה הוא עוצר מכל עסקי עולם ומיישב דעתו ומסתכל על כל החסד שהש"ת עושה עמו, ומודה להש"ת, והעושה כך יזכה לשפע רוחני וגשמי ופיו יהיה מלא הודאה תמיד. (נתיבות דעת)

"מן הבהמה..." (ויקרא א, ב)

שלושה טעמים ניתנו על כך שאין מביאים קרבן מן החיה אלא מן הבהמה: א... הבהמה אפשר להשיגה בנקל ואילו החיות

נמצאות ביערות ובמקומות מרוחקים. ... החיות נוהגות בגאווה ויש בהן יצרים רעים, ואילו הבהמה הולכת תמיד בראש מורכן ואינה יודעת גאווה. ... הבהמה נרדפת מפני חיות הטרף, והרי "האלוקים יבקש את הנרדף".

"...אדם כי יקריב מכם קרבן לה..." (ויקרא א, ב)

יש להתבונן ולהבין מדוע שינתה התורה בפסוק זה, מלשון יחיד ללשון רבים? מבאר האלשיך הקדוש שכלל גדול הוא ביהדות [שבועות טז]: "כל ישראל ערבים זה לזה", ואם אחד חוטא, נחשב החטא לכולם, וכולם חייבים לשאת בתוצאות החטא, שהרי היה בידם למחות ולא מחו, ולכן קרבן זה שבא לכפר על חטאו של היחיד, החטא נחשב לחטא רבים, מדיון ערבות, שהרבים לא מיחו בידו, ולא הוכיחו אותו כדי למנוע ממנו שישקע בזוהמת החטא. וזהו שכתוב: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה", היחיד הזה נושא איתו את אחריות הרבים שלא הוכיחו ולא מנעו אותו מלחטוא.

שנה הלכות

השנה הלכת בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

ברכת האילנות

"היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאים פרחים (ולא עלים) מברך ברכת האילנות" וברכה זאת מברכים אותה רק פעם אחת בשנה. יש אומרים שלא דוקא בחודש ניסן אלא אפילו גם בחודש אחר כל שרואה את הלבנון לראשונה, (מ"ב) וי"א שדוקא בחודש ניסן יברך בשם ומלכות (כך החיים) **ולהלכה** לכתחילה לא יברך לפני ניסן, ולאחר חודש ניסן אם עדיין נשארה פריחה יכול לברך. גם הנשים תברכנה ברכת האילנות, לכתחילה צריך שיהיה ב' אילנות ואפילו ממין אחד, ובברכה זאת צריך כוונה יתירה שהם לתיקון הנשמות המגולגלות בעצי השדה והעשבים בזמן הזה ולכן ע"פ הסוד עדיף שיברך על כמה מינים (חיד"א) ומותר לברך אפילו בשבת, ולפי הסוד אין לברך ברכה זו בשבת, וכתב באליה רבה הנזחר בברכה זו עליו נאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'.

נוסח הברכה היא- **ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, שלא חסר בעולמו כלום, ובזאת בו ברות טובות ואילנות טובות, להנות בהם בני אדם.**

הרב יצחק. א. מחנך בת"ת "שלוש בנין"

פסח וחינוך הילדים

מצויים אנו בערבו של "חג החינוך". חג בו התאספו עם ישראל לדורותיהם סביב שולחן הסדר הערוך והעניקו לבניהם-דור ההמשך, את הכלים לבניית החוליה הבאה בשרשרת הזהב של עם ישראל.

בלילה הזה-ליל הסדר, הלילה בו "נהיינו לעם" ציונו נותן התורה, להתאסף ולהתלכד ביחד כל בני המשפחה ולהעביר לילדים את רשמי האמת, את אותם רשמים שראו הדור הראשון- דור דעה שיצאו מגלות לגאולה, מאפלה לאור גדול. מאותו הלילה שלפני למעלה משלושת אלפי שנה, מעבירים עם ישראל מדור לדור את המסורת היהודית, את האמונה הטהורה ואת התורה הקדושה.

כך היה בלילה הראשון של יציאת מצרים וכן נהגו עם ישראל בשנה השנייה. כך נהגו כשבית המקדש היה בנוי בירושלים וכן גם נהגו בגולה לאחר החורבן הראשון והשני. כך נהגו התנאים והאמוראים, וברותינו הראשונים והאחרונים, רש"י ובעלי התוספות, הרמב"ם ובעל השו"ע. וכן נהגו בכל תפוצות ישראל בדור שלפנינו ובדורנו אנו.

גם בבית שלנו נצטרך להעביר לדור ההמשך- לילדים שלנו, את אותם הרשמים שהעבירו לנו אבותינו (אותם משפחות שזכו לחזור בתשובה, ואבותיהם התקשו להעביר את המסורה בדיק, יצטרכו ללמוד ולקרא בספרים, כיצד עושים זאת ללא טעויות על מנת להעביר זאת כפי האמת לדור הבא).

לאורך כל הדורות ניסו אומות העולם לעקור אותנו מאמונתנו. עוד מימי ישמעאל ראתה אותו שרה "מצחק את יצחק"- ניסה להטיואנו. אך שרה אימנו, שמרה על יצחק מכל משמר וציוותה על אברהם "גרש את האמה הזאת ואת בנה". עשו הרשע כשראה את אבינו יעקב הצדיק מתהלך עם בניו הצדיקים נתקנה בהם ורצה להכשילם, עשו הציע ללוות "ולשמוע" על הילדים. אך יעקב אבינו כמובן לא הסכים. אנו נקרא בהגדה- שלא אֶחָד בִּלְבָד עִמָּד עֲלֵינוּ לְכָלוֹתָנוּ, אֶלָּא שְׁבָכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכָלוֹתָנוּ, וְהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּד.

אלפי שנים לא נגדעה המסורת. לא יכלו לה- לא פרעות ולא מסעי צלב, לא אינקוויזיציות ולא שואה. עם ישראל חי וקיים! בכל מקום בו חיו יהודים ואפילו היה זה תחת עיניו גוף ונפש- ידע בלילה הזה הבן לשאול: אבא, "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות" והיה האב משיבו: בני מחמדי "עבדים היינו... ויוציאנו ה' אלוהינו משם". את סוד הנצח של עם ישראל שאבו האב והבן מהלילה הזה. שהרי עיקר מצוות הלילה היא מצוות "והגדת לבנך". בלילה הזה העביר

כל אב לבנו את המסורת, את היהדות והאמונה הצרופה. מצוות חינוך הבנים תופס בחג הפסח מקום עיקרי ולכן נוהגים הרבה שינויים בסעודה- מסיירים את הקערה, מגלים את המצות וכי' כדי לעורר את הילדים לשאול. סיפור מו"ר רבי דוד אבוהצירא שליט"א על הסדר שהיה עורך הגאון "החתם סופר" זיע"א. כאשר היה החת"ס חוזר מהמקווה לפני אמירת ההגדה, פניו היו בוערות באש קודש ואף אחד מהמסובים לא יכול היה להסתכל בפניו הקדושות, את ההגדה היה אומר כאחד מן השרפים ביראה וקדושה גדולה. פעם ניסתה אחת מהכלות בביתו להציץ בפניו הקדושים בשעה שאמר את ההגדה- והיא נתעוורה. ועם כל הקדושה והיראה שהייתה חופפת על הצדיק, נחשב שאולי הרב היה מנותק משאר בני הבית, טעות בדינו. מובא בספר מנהגי החת"ס (פרק י' אות טו'): "שכל אריכותו בליל הסדר היה עם הילדים והילדות הצעירים, ותרגם להם כל תיבה ותיבה בהגדה וביאר תוכן העניין, ולא אמר שום דרוש כלל". אם כך נהג קדוש ישראל, בוודאי כך נעשה גם אנחנו.

הכול מתחיל ביציאת מצרים

בפסוק כתוב: "כי יִשְׁאַלְךָ בֶּןְךָ מָחָר לֵאמֹר מָה הָעֲדָתְךָ וְהַפְסָכִים אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֶל-לֵהֲנוּ אֲתָנֶכֶם: וְאָמַרְתָּ לְבֶןְךָ עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרָיִם וַיֹּצִיאֵנוּ ה' מִמִּצְרָיִם בְּיַד חֲזָקָה: וַיִּמָּן ה' אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדֹלִים וָרָעִים בְּמִצְרָיִם בְּפָרְעָה וּבְכָל בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ: וְאוֹתוֹנוּ הוֹצִיא מִשֶּׁם לָמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לְאֶתְּ לֵנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם: וַיִּצְוֵנוּ ה' לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַיְיָ אֱת ה' אֶל-לֵהֲנוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֵּינוּ כִּהְיוֹם הַזֶּה" הכול מתחיל ביציאת מצרים. מהלילה הזה אנו שואבים את האמונה לכל ימות השנה. שהרי כל רצונו של ה' יתברך לגאול את עם ישראל מתחת עול פרעה, היא בשביל- שיעבירו ההורים לילדיהם את המסורת, את המצווה והתורה. תפקידנו בלילה הזה, למסור לידיהם את ראותית תולדות עמנו ומסורת גאולתנו ממצרים- שהם, קיום התורה והמצוות בארץ ישראל. התנאי ליציאתנו ממצרים הוא קיום מצוות ה'. כפי שאמר הקב"ה למשה בסנה "בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרָיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה"

חינוך הבנים בדרך התורה היא המטרה העיקרית. שהרי, אין המשך לעם ישראל בלי הילדים. וכמובן רק על ידי ההמשך הרוחני שהוא חינוך הילדים ברוח ישראל סבא. גם פרעה הרשע שידע את האמת שכל ההמשכיות של עם ישראל זה הילדים, ניסה למנוע את יציאתם של הילדים ממצרים ואמר למשה ואהרן: "כֹּאֲשֶׁר אֶשְׁלַח אֲתָנֶכֶם וְאֶת טַפְּכֶם וְאֶת כִּי רָעָה נִגַּד פְּנִיכֶם: לֹא כֵן לָנוּ נֶאֱמָרְנוּ וְעַבְדוּ אֶת ה' כִּי אֲתָה אֲתָם מְבַקְשִׁים". אך משה רבינו לא וויתר על הילדים והסביר לפרעה: "בְּנִעְרֵינוּ וּבְנָקֵינוּ נִלְךָ בְּבָנֵינוּ וּבְנָתֵינוּ

בְּצִאֲנוּ וּבְבָקֵרְנוּ נִלְךָ כִּי חָג ה' לָנוּ" אין חג בלי הילדים, אין גאולה בלי הנערים, בלי הבנים והבנות. גם פרעה הבין שעתיד עם ישראל הוא עם הבנים ועל כן צווה "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו", ובשעת קשי השעבוד היו משקעים בנים בתוך חומות הבניין. בשעה שאנו אומרים את ההגדה נתאמץ ונאמר אותה תוך כדי הסבר באופן שיומחש לילדים עניין יציאת מצרים. עלינו להמחיש לעצמנו ולילדים את היציאה מעבדות לחרות. עלינו לחיות את סיפור ההגדה ולהחדיר בילדים את המסר של "יהודי הוא עבד ה'", ועבד עושה את רצון אדונו. עלינו להפנים בקרבנו ולהעביר לילדים בדוגמא חיה מהו עבד ה'. עם ישראל זכו לצאת ממצרים בזכות שלא שינו את שמם, לבושם, ודיבורם. במצרים עם ישראל נבדלו מהמצרים גורו בארץ גושן. הן עם לבדד ישכון וגו' לא יתחשבו. **היוזנו גורו בהבדלות** מהגויים. בתפילת החג נתפלל "אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות וקידשתנו במצוותיך". **על ידי לימוד תורה וקיום המצוות האדם נהיה קדוש, הוא נהיה "יהודי"**. האור החיים הקדוש כותב שהגואל הראשון הוא גם הגואל האחרון- משה רבינו, ואין משה **הפץ לגאול עם הבטלים מן התורה**.

את כל המסרים האלו עלינו להמחיש לילדים תוך כדי קריאת ההגדה, כאשר הילד רואה בעיניו את המצה, המרור, החרוסת, את הזרוע- זכר לזרוע פסח. כפי שאומרים בהגדה: "בְּעֶבְרָה זֶה" - בְּעֶבְרָה זֶה אֲמַרְתִּי אֶלָּא בְּשָׁעָה שִׁישׁ מִצָּה וּמִרֹר מִנְחִים לִפְנֵיךָ. עלינו להתאמץ ולהמחיש על ידי סיפורים והצגות וכד' את עניני הפסח. נסבר את האוזן על ידי משל: לדני נפל הכדור לחצר השכנים, הוא זכר שאבא זהיר לא לעבור את הגדר. ובכל אופן, הוא טיפס בזריזות מעל הגדר של השכנים. למטה חיכה לו הכלב של השכנים והוא ננשך ברגלו, בפעם הבאה כשיסיפור הכדור אבא לא יצטרך להזכיר לו: "דני אל תפסד זה מסוכן" כשדני יראה את הגדר של השכנים, הוא ירגיש לבד את נשיכת הכלב. חכמינו ציוו אותנו לומר את ההגדה, דווקא ליד שולחן הסדר עם קערת הסדר- כפי שאנו אומרים, "בעבור זה" בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך. הפעולות הגשמיות, ההצגות והרשמים הקדושים שהילד יחוות בליל הסדר, יאירו בו במשך כל השנה. וכך כאשר יגדל ויהיה לאיש יוכל להעביר לדור הבא את מסירת התורה והאמונה, בלילה זה מתאחדים כל עם ישראל לא תפוצות הגולה לעקור את חושך הגלות, את הכפירות מליבם ולהחדיר את מציאות ה'- יש רק ה' בעולם "כי לי כל הארץ" שהרי בשעה שיושבים כל בית ישראל ומקיימים את מצוות הסדר, הרי הם מקיימים את התנאי שבעבורו הוציאנו הקב"ה ממצרים. **יהי"ר שנוכח לחוות בשלב ה' ציון ומלאה הארץ דעה את ה'.** חג פסח כשר ושמח. *

העלון השבועי מוקדש:

לע"ז מבלוף החשן בן סוליקה ושלמה ז"ל נל

יסוד ויזרש' התשובה!!!

”ונשלמה פרים שפתינו“

בינו מביא בליקו"מ ו' "עיקר התשובה היא שישמע בזיונו ידום וישתוק".

1

ולכאורה ראוי להתבונן מהיכן יש ראייה לדבריו הק' מן המקרא, וממשנתם של ראשונים, שהרי שנינו סדר תשובה כיצד? חרטה ודין וקבלה לעתיד, וא"כ מנין שעיקר התשובה היא דוקא ודקא בשמיעת בזיונות? (ודאי

שדברי רבינו הק' אינם צריכים ראייה, וכל דברינו הם רק בבחי' להגדיל תורה ולהאדירה).

והנלע"ד כי באמת כל עבירה שאדם עובר נגד ע"ב עיניים. א. מעשה העבירה בפועל. ב. ההרהור שקדם לעבירה, שהוא קשה יותר מהעבירה עצמה.

ולכן גם בתשובה ישנם שני חלקים. א. תיקון המעשה שהוא בחינה של תשובה מיראה, והיום בזמנינו זה נעשה ע"י תשובה וחרטה וקבלה לעתיד.

ב. לתקן את פנימיות הנפש שנפגמה מחמת הרהור העברה. וזה בחינת תשובה מאהבה, **וזה נעשה ע"י שישמע בזיונו ידום בליבו ובמחשבתו, ויקבלם באהבה ובזה הוא גורם לטהרת הלב וזיכרון המוחין בשלימות.**

ולפ"ז מובן שבזמן שביהמ"ק היה קיים אזי האדם היה מקיים בעצמו את ענין שמיעת הבזיון, בזה שהיה מתוודה על הקרבן, אך היום שאין לנו בית מקדש, אזי שמיעת הבזיון היא טהרת הלב באמת, כמובא בליקו"מ ו'.

נמצא שדברי רבינו הק' מכוונים היטב הן לזמנינו והן לזמן ביהמ"ק

אך עלינו לדעת שכמו שבזמן בית המקדש היה על האדם להביא אל הכהן את הקרבן שהוא תיקון לחטא המעשה אזי גם היום עלינו להביא את תפילותינו אל הצדיק שהתשובה נעשית על ידו, כמובא בליקו"מ (ד):

”על ידי ודין דברים לפני תלמיד חכם, האדם מחזיר את המלכות לה', כי דיבור הוא לשון מלכות, וזה מה שכתוב במדרש "אמר ה' למשה חביב עלי דיבורך..." דהיינו דיבור שיגיע על ידך, כי על ידי ודין הדברים לפניך תחזור המלכות לשורשה.

וזה מה שלמדנו בפרשתינו העוסקת בתורת הקורבנות, כמו שכתוב "ויקרא אל משה ויבדד ה' אליו מאהל מועד לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקרוב מקום קרבן לה'..." **ויש לעמוד על כמה תמיהות בפסוק זה:**

א. מדוע קרא ה' אל משה באופן מיוחד מה שלא מצינו בכל פעם, לפני שדיבר עמו?

ב. מהו כפל הלשון שבתחילה כשקרא לו השי"ת אמר לו: "לאמר" ואחר כך נאמר שוב "דבר" "ואמרת"?

ונראה לפרש כי הקרבנות באים לכפר על החטא, וזה מה שהשי"ת בא לרמוז לעם ישראל, אמנם אתם מביאים קרבנות ועוסקים בתשובה, אבל עליכם לדעת שמי שרוצה תשובה בשלימות שהיא תשובה מאהבה שעל ידה חוזר הכבוד של ה' לשורשו שזה מרומז במילה **"ויקרא" שהוא לשון האהבה וכבוד**, אזי אל "משה" צריך הוא את הצדיק כנ"ל, כי אין הקב"ה חפץ בעולה וזבחים, אלא בהגיעו של האדם אל תיקונו האמיתי, והוצאת כל הפגמים הפנימיים שנפגמה נפשו על ידי החטא וזה נעשה רק על ידי הצדיק, וזה מה שרימזה התורה במילים "ויקרא אל משה לאמר" היינו לאמר לבני ישראל שיקראו ויצדיק דא משה. ובזה יובן מה שכתב בעל הטורים שמשלים "ויקרא אל משה" הם ר"ת "אמו", כמו שכתוב "בעטרה שעטרה לו אמו". "אמו" הינו הצדיק כמובא בליקוטי מוה"ר"ן כי צדיק הדור נקרא אָם, על שם שהוא מיניק לְיִשְׂרָאֵל באור תורתו, ורק על ידו מתקבלת התשובה בשלמות.

והיום שאין לנו את עבודת הקורבנות ומובא בנביא (הושע יד) **”ונשלמה פרים שפתינו”** שהתפילה היא במקום הקורבנות. **ובזמננו שאין לנו צדיק להתודות לפניו, אזי על ידי שהאדם עושה כל יום שעה התבודדות בהתקשרות לצדיקים האמתיים**, והוא מתוודה לפני השם כל יום על אותם עבירות שפגע באותו יום, ומשמיע לאזנו את הוידוי, זה בחינה של תשובה מאהבה ומהשמים יאירו בלבב ויכונן אותו להגיע אל תיקונו השלם.

אמא, אמא! רותי השכנה אומרת, שכל יום חמישי הם קונים ממתקים וטילונים לכבוד שבת- גם אנחנו רוצים! "בסדר מתוקה, עד שבת כבר נראה." אבל אמא, את תמיד אומרת עד שבת נראה ובסוף את אומרת שזה יקר מידי! "טוב ילדה מתוקה שלי, כבר מאוחר. תעלי למיטה לישון ובבוקר אני כבר אדבר עם אבא."

הבוקר הגיע והקטנה שלי לא שכחה את הטילונים. "אמא, כבר דיברת עם אבא על הטילונים?" "לא צדיקה, עדיין לא הספקתי. אל תדאגי אני אשאל אותו." "אמא, למה את צריכה לשאול את אבא- זה בסך הכול טילונים!" "בגלל שטילונים עולים יקר מידי ואני לא יודעת אם אבא יסכים." "את רואה! את עוד פעם אומרת יקר מידי. כל דבר יקר מידי- ביסלי, יקר מידי. פיצה, יקר מידי. לחמנייה ושוקו, יקר מידי. טילונים, יקר מידי. חצאית חדשה לשבת, יקר מידי. כל מה שאנחנו מבקשים זה יקר מידי!"

"ילדה שלי!" קרבת אלי את רחלי, ילדתי בת ה-7 וחצי. "את צודקת, אבל את צריכה לדעת שיש דברים שהם יקרים מידי ואין לנו כסף מיותר לקנות אותם" "כן, אני כבר יודעת את ההמשך- שאני צריכה להגיד תודה לה' שיש לנו מה לאכול ומה ללבוש ויש כאלה שאין להם גם את מה שיש לנו- אמא אני כבר מכירה את זה בעל פה"

הצפירה של ההסעה קטעה את השיחה. ב"ה, נשמתי לרווחה. אני לא אוהבת את השיחות האלה על כסף עם הילדים. זה עושה לי רע על הלב. טוב הנהגה כבר יברח "תרדי מהר רחלי, שההסעה לא תברח לך. יום טוב ותלמידי יפה..."

בצהריים שמעתי את הילדים משוחחים בחדר; "תגיד דודי, טילון זה טעים?" "טח, זה גם טעים וגם יקר." "אוף... דודי, גם אתה עם ה- יקר שלך. למה כל דבר צריך להיות יקר?" "רחלי אני באמת לא יודע, אבל שמעתי את אבא ואמא מדברים בלילה במטבח. ואמא אמרה לאבא שהיא מתפללת לה' שישלח לנו כסף לקנות דברים לשבת ומצרכים לעוגה ליום הולדת של הודיה התינוקת."

"כן גם אני שמעתי אותה אומרת לסבתא בטלפון שעוד מעט פסח והיא לא יודעת מאיפה יהיה לנו כסף בשביל החג. דודי, נכון שאנחנו עניים? המורה פעם אמרה לנו, שמי שאין לו כסף הוא עני. אתה חושב שזה לא טוב שאנחנו עניים?" "אני לא יודע. גם אני מבקש מאמא כל מיני דברים וגם לי היא אומרת כל הזמן שצריך לשאול את אבא ובסוף היא לא קונה כי זה יקר." "אתה יודע דודי, המורה שלי תמיד אומרת שה' אוהב אותנו- אז אם הוא אוהב אותנו, למה הוא עשה אותנו עניים?

למה רק לאבא של רותי השכנה, ה' נותן הרבה כסף וכל יום חמישי היא קונה ממתקים וטילונים לשבת ורק לנו ה' לא נותן ואמא כל הזמן צריכה להגיד לי שזה יקר וצריך לשאול את אבא ולפעמים אני רואה שהיא בוכה אחר כך במטבח. היא חושבת שאני לא שומעת אותה. אבל כשהיא יוצאת, אני רואה שהעיניים שלה אדומות. דודי אתה בטוח יודע, הרי אתה לומד בתלמוד תורה ובטח הרבי שלכם מספר לכם כל מיני דברים." "רחלי, השאלה שלך באמת כתובה בגמרא! אני זוכר שבשנה שעברה הרבי שלנו סיפר שאת השאלה הזאת שאל טורנסרופוס הרשע את רבי עקיבא. הוא שאל: אם ה' אוהב את העניים, אז למה הוא לא מפרנס אותם? ורבי עקיבא ענה לו- כדי לזכות את מי שה' נתן לו כסף שהוא יעזור לעניים." "אז אתה רוצה להגיד לי שה' באמת אוהב אותנו ורק הוא נתן את הכסף שלנו לאנשים אחרים, שהם יתנו לנו ובגלל זה הוא עשה אותם עשירים ואותנו עניים?" "כן בדיוק. רחלי את מבינה מצויין, אולי תבואי ללמוד אצלנו בכיתה..." "טוב דודי, אבל למה העשירים לא נותנים לנו קצת מהכסף שה' נתן להם? הרי במקום לקנות הרבה טילונים, הם יכולים לקנות גם להם וגם לקנות לנו קצת." "אני חושב שבגלל שגם להם יש יצר הרע, שלא נותן להם לתת מהכסף שה' נותן להם לאחרים וגם אולי הם לא מכירים אנשים עניים." "דודי, איך אפשר לא להכיר אנשים עניים, הרי אנחנו עניים. בטוח כולם יודעים שאנחנו עניים, אתה יודע למה? כי לפעמים שמים לנו את השקיות השחורות הגדולות כמו של הפח מלאות בגדים ישנים ליד הדלת. למה לא שמים ליד הדלת של רותי השכנה? כי הם יודעים שלאבא של רותי יש הרבה כסף והוא כל הזמן קונה להם בגדים חדשים, ולנו אין."

"היי רותי בואי תסתכלי למטה, הטנדר עם המשלוחים של הסופר הגיע. תראי את הפועלים, הם מורידים את הקרטונים מהאוטו. זה בטוח של משפחת גולדברג, אני בטוח שהם עשירים. כל הזמן הבן שלהם מוויישי מביא מלא ממתקים לכיתה." "תסתכל דודי בתוך הקרטון שלמטה, אתה רואה בקבוקים של קוקה קולה, איזה כיף להם. אני כל הזמן חולמת לשנות קוקה קולה- כי זה מה זה טעים." "ותראי כמה מלא אוכל, ועוף ובשר ופירות בארגזים ואת הקופסאות שימורים והממתקים, זה בטח עולה המון כסף, איזה כיף להם."

"היי דופקים בדלת...אני רצה לפתוח." "אתם, משפחת לוי!- זה משלוח בשבילכם!" אמרו הסבלים ונעלמו. "ד ו ד י... רוח זה בשבילינו!!! א מ א... הגיע לנו משלוח כמו של העשירים... א מ א רוצי!"

אמא מזדרזת ופותחת את הארגזים

על השולחן. "אנשים טובים, רחמים, ממש מלאכים משמים!" היא אומרת ומהעיניים שלה כבר זולגות דמעות. אמא מרימה את העיניים לשמיים כשהדמעות לא מפסיקות לנשור על הקרטונים "אבא שבשמיים! עם ישראל שלך, אנשים כל כך טובים!" אנחנו מחטטים בקופסאות, פתאום דודי רוקד מרוב שמחה. "רחלי את רואה, ה' אוהב אותך תסתכלי מה יש כאן למטה בארגז!" רחלי מביטה ומרימה את הקרטון...קופסא שלמה של שישה טילונים גדולים ועל הקרטון כתוב "לילדים המתוקים- לכבוד שבת קודש"

יהודים יקרים! אני בטוח שהסיפור מאוד דיבר אליכם! בשעה זו, שנפתח לכם הלב וזכרתם שגם אתם מכירים משפחות שכולו. בזמן שקראתם את הסיפור בוודאי גם אתם קיבלתם על עצמכם לעזור ולתמוך במשפחות שקשה להם. לכן זכרו היטב- בזמן שאתם עסוקים עם ילדיכם בשמחה של מצוה, בקניות לשבת או לחג פסח הקרב ובא, זכרו את האחים שלנו שה' יתברך נתן להם עניות בכדי שאנחנו נעזור להם. לפי כל הסימנים אנו עומדים בפתחה של שנת גאולה! מי מאיתנו לא צריך זכויות? מי מאיתנו לא צריך- שנה של ישועות? בנביא כתוב: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" אין זכות יותר גדולה כמו זכות הצדקה. כל אחד מאיתנו בוודאי מכיר משפחה במצוקה כמו המשפחה שסיפרנו עליה. בימים אלו של ההכנות לימי החג שכיכוע ההוצאות בו רבות ובפרט למשפחות ברוכות ילדים בלעה"ר. מחובותנו לתמוך ולעזור לאותם המשפחות, הרי את כספם ה' יתברך הפקיד בידינו. כאשר ה' יתברך יראה את ההתאמצות שלנו לעזור לאחרים ובפרט לעמלי תורה. כדברי הגמרא: "אם רצית לעשות צדקה- עשה אותה עם עמלי תורה" בוודאי ה' יתברך יתנהג עמנו מידה כנגד מידה. ובזכות מצוות הצדקה שצונו לשמח ילדי ישראל בחג, נזכה שה' יתברך ישמח את ילדנו בכפלי כפליים. כפי שה' יתברך הבטיח "אם אתה משמח את שלי, אני משמח את שלך!" לעזור ליהודי זה קל מאוד. צריך רק לפתוח את העיניים-להכיר את המשפחה. לפתוח את הלב-ולרצות לעזור לה. לפתוח את הכיס! לכן! כשאתם עושים קניות, צרפו עוד גלגל אחת. תמלאו בה מכל הלב, חזקו גם את הילדים למצוה זו-אתם תגלו שהם ירצו לוותר על כל הממתקים שלהם, בשביל המשפחה הזו. ברוך את הכותבת של המשפחה ותשלחו לה את הקניות. והכי חשוב- אל תשכחו לכתוב על הקרטון של הטילונים "לילדים המתוקים-לכבוד שבת קודש".

(ניתן לזכות במצוות קמחא דפסחא ע"י תרומה לאברכי מוסדותינו היקרים אשר מונים 180 אברכים עמלי תורה, בטל: 052-768-0002. 02-5812210).

אדם בתהליכי פשיטת רגל ושאל על ידי חברו איך הוא מרגיש ??
הוא ענה אני מרגיש כמו אחד שנפל מקומה 80 בגורדי שחקים בנו-יורק. ליד הקומה החמישית נעמד מישהוא בחלון ושאל אותי מה נשמע ? הכל בסדר? כן ביתיים הכל בסדר ענה הנופל ::

קמחא דפסחא

"אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך"
אח יקר !!!

בא זכה ושמח לבבות אברכים בעלי תשובה, ועזור לנו למלא להם את הבית לכבוד חג הפסח, כדי שגם הם יוכלו לישב בחירות בחג הפסח. ובזכות זה תזכו לפסח כשר ושמח.

חייג עכשיו: 02-5812210

לשיעור בגן האמונה				
שיעור מ"ר בשבוע הבא				
יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
---	קרית גת	ראשון לציון	יום-חולון	
לברור כתובת השיעור חייג: 02-5812210				

זמנים				
כרשת ויקרא תשס"ט				
י-ם	ת"א	חיפה	בא"ש	כניסה
18:20	18:35	18:26	18:37	
יציאה	19:33	19:35	19:35	19:35
ל"ת:	20:10	20:12	20:13	

הפטרה: יע"ז יצאתי לי תהליכי יספור (ישעיה מ"ג כ"א)
הערה: הזמנים לפי שעון קיץ

תפילות
המתפלל על חברו נענה תחילה.
נא להתפלל לרפואת:
ליאור נחמן בן שולמית,
מו"ר הרב שלום בן ימנה שליט"א
הרב אליעזר בן עטיה שליט"א
נחמן בן אודל.
שמעון בן סוליקה ואסתר בת מסעודה
שמואל אייזיק חזקיהו בן תהילה,
זב"ק: משה בן לאה זוג' ליאורה בת יהודית
עדית ולהביל לעי
לע"נ חברינו היקר שלום בן חנה ז"ל.

העלון י"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 ירושלים
טל' 02-5812210 פקס 02-5826205
052-7680002 ת.ד. 57669 י-ם
לחצטרפות לקבלה בדוא"ל חיים, כתבו לנו
alorchut@gmail.com

אבותיו טבריה החריבה אשר "משם עתידין להגאל". עד שאליו הנביא נגלה לו בחלום וזרז אותו לחזור לארץ ישראל. לבסוף כשהגיע אגרת ההזמנה של מושל הגליל דאהיר אל עומאר, הצדיק לא התמהמה ומיד כיוון את עצמו לדרך.

מחדש הישוב היהודי בטבריה

כשהגיע ר' חיים אבולעפיה מאיזמיר לטבריה בראש שיירה של עשרות אנשים, קיבל אותו דאהר בכבוד ויקר, "הלבישו לבוש יקר הערך כלבוש מלכות. וכל אשר שאל ממנו הרב לא חסר דבר. מטרה עמדה בראש מעיניהם והיא להקים מחדש את העיר טבריה אשר במשך כשבעים שנה עמדה העיר בחורבה. משמיים סובבו שבשנת ה'ת"כ באה שעת הכושר לחדש את הישוב היהודי בטבריה. לפי דברי משה ירושלמי חלם שר טבריה דאהיר אל עומאר שלושה לילות רצופים שעליו להושיב יהודים בטבריה. השר התייעץ עם חכמי צפת והם הפנו אותו ליהודי קונשטנטינא אשר שם ישבו נשיאי הארץ וכך הגיע לרבי חיים אבולעפיה ונתן לו את הסכמתו לבנות את העיר טבריה.

על אף גילו המופלג אדור הרב כוחותיו ובמלוא המרץ עשה את הדרך מעיר לעיר. בדרכו גייס כספים למטרת בניין העיר טבריה. מספרים שהיה שוקן עמוד של אש מעל לראשו. בכ' בסיוון דרכו רגלי איש האלקים בטבריה. ובמשך שנתיים בנה בה בתים וחצרות ליהודים, ובנה בית כנסת מפואר מאין כמוהו בכל ארץ ישראל. כמו כן בנה בית מרחץ נאה וחנות ליום השוק. חידוש היישוב היהודי בטבריה עשה רושם רב בגולה ורבים ראו בזה סימן לאולה הקרובה ובתקופתו התגברה העלייה לארץ. רבי חיים התמסר להתפתחות העיר ודאג למקורות פרנסה ליושבי העיר. בית הכנסת שבנה הוקם על חורבות בית הכנסת העתיק שבו התפלל האר"י.

ביום כ"א באדר ב' ה'תק"ב ביקר ר' חיים בן עטר זיע"א (אור החיים) את ר' חיים אבולעפיה בטבריה. סודות גדולים ונוראים קשורים בפגישתם של שני מאורי הדור. האור החיים כתב בפרשת ראה על הפסוק "אספ כי יהיה בן וכו' ומסיים: 'משיח ה' חיים שמו וכוונתו האור החיים באותו פירוש היא לרבי חיים אבולעפיה שהחזיק בדורו כמשיח בן דוד'.

ספריו

יוסף לקח - על התורה. עץ החיים - על התורה. מקראי קודש - על פסח ויום טוב. ישרש יעקב - על עין יעקב. שבות יעקב - על עין יעקב. חנן אלוקים.

פסירתו

ביום שבת קודש ו' בניסן שנת ה'תק"ד נתעלה עמוד הענן ונגזר ארון האלקים, ניצחו אראלים את המצוקים, ומלכם של ישראל נתבקש לשיבה של מעלה. רבנו הקדוש נטמן בבית העלמין הישן בדרומה של העיר ועל מצבת קבורתו חרוט: "כאן נגזר ארון התורה, הרב הגדול מהר"ר חיים אבולעפיה תנצב"ה.

ביום ו' לחודש ניסן ה'תק"ד שאו קינה מקום רינה כאלמנה מחיים יסוד עולם אשר נעלם דביר אולם מקור חיים, זכותו תהא מגן וצינה עלינה אכ"ר.

שאלות לראש הישיבה שליט"א

בת קול גם לאנשים פשוטים

שהפרנסה והשפע זה הכל בזכות הצדיק, שהוא השפע של העולם ומי שלומד ומתבונן בדברי הגמרא ודאי שיתעורר לדעת ולהבין את תוכנה של הבת קול ואפילו שאין לנו את הזכות לשמוע אותה ממש. ומעתה כל המאמרים שהזכרנו מובנים היטב שאדם שלומד משניות ידע כי יש מושג כזה שקרא "עלבונו של תורה" ויפנים ויכניס את הדברים לתוך ליבו ויתחזק בלימוד התורה, וכן לגבי המאמר השייך לזיווגים גם כן עלינו לדעת שזה נכתב בגמרא למען אשר נלמד ונדע כי הכל בידו יתברך, וזיווגים הם מן השמים.

העולה מתוך הדברים, שכל מי שיש לו אמונה בגמרא צריך לדעת שכל יום יוצאת בת קול ובזה שהוא מאמין בגמרא הקדושה הרי הוא כמי ששומע את הבת הקול כי הרי הוא יתבונן בדברי הגמרא ויבקש מה' בכל יום שיעזור לו לזכות לאמונה שלימה בדברי חכמינו הקדושים ועל ידי זה ודאי שיוזכה ללכת בדרכי ה' באמת ובתמים אכ"ר.

לפלוגי". ולכאורה שאלתך נוגעת גם לדברי חז"ל הללו, אך תשובה אחת לכולם. ובראשית הדברים נתחיל לבאר קודם את המאמר שהזכרת מהגמ' (ברכות י"ז: תענית כ"ד: ונחולין) "אמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת כל העולם כולו נזוין בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חורבין מערב שבת לערב שבת".

ומסביר השל"ה הקדוש (בראשית) את דברי הגמרא הנ"ל. וזה לשונו הקדוש: **כוונת הבת קול לומר לנו שאנו לא מתפרנסים וניזונים בזכות עצמינו אלא בזכות הצדיק, והכוונה כי ר' חנינא היה בדורו הצדיק הגדול עמוד אחד שהעולם עומד עליו, וזה שאמרו בשביל חנינא, ובשביל פירוש לשון שביל וצינור.**

עלינו לדעת שאמנם נכון הוא שאין אנו זוכים לשמוע את הבת קול אבל היא יוצאת בכל יום. וחכמינו הקדושים ראו לנכון להביא את המאמרים הללו לא בכדי, אלא ללמדנו

תולדותיו
אלה תולדות הרה"ק מופת הדור רבינו חיים אבולעפיה זצוק"ל זיע"א. רבי חיים אבולעפיה נולד למשפחה ענפה של רבנים ועסקני ציבור בארץ הקודש ונקרא בשם זה ע"ש סבי סבו ר' חיים אבולעפיה הראשון. ר' חיים נולד בחברון ולמד בישיבת בית יעקב-ויגה של ר' יעקב חאגיז בה שימש ר' משה גאלנטי כראש הישיבה. הוא למד עם הרב חזקיהו דה-סילוה (פרי חדש). ומפיו של ר' יצחק מאיזמיר, ור' אברהם אמיגו. מובא שאליו הנביא נגלה אליו ולמדו את סודות התורה וצפינה וגילה לו את השליחות שיעמידו לו משמים בעולם.

למים, נתבקש על ידי יהודי חברון לצאת כשד"ר, למסע גיוס תרומות בטורקיה וביוון עבור הקהילה היהודית בחברון שעמדה לקרוס תחת הנטל הכבד של המיסים שהוטלו עליה חדשים לבקרים. והוא מילא את שליחותו על הצד הטוב ביותר. משהגיע לאיזמיר שבטורקיה ראהו כי הוא תלמיד חכם, ביקשוהו לשמש כרבה של העיר. וכך הוא נשאר בטורקיה וכהן באיזמיר ושמו נודע בכל הארץ. עד כי נאמר עליו על ידי בני דורו כי "אין דומה לו בכל הארץ וגם הישמעאלים והערבים נוהגים בו כבוד כי הם יודעים שגדול הדור הוא". במשך כשש שנים כיהן כרבה של איזמיר ושמו הטוב של הגאון הצעיר נודע למרחקים ורבים רצו לתלות על קנקנו, לאחר ויכוחים והתנצחויות בהלכה הודו שראוי לו תואר "הגאון".

עוצם גדולתו

אחרי שובו משליחות העיר חברון, נקרא רבנו לשמש כרבה של צפת. שם נזדמן לעיתים קרובות לעיר טבריה שהיתה חרבה ושוממה כדי להשתטח על קברי צדיקים, באותם ימים חיו הרבה ישמעלים בטבריה, ושלטה היה השיח עומאר.

לשיח עומאר היה בן שנקרא דאהיר, פעם אחת כאשר בא רבנו ליד קבר ר' מאיר בעל הנס כדי ללמוד, שלח את שמשו לקנות דבר אוכל, ובזמן זה נגלה אליו אליהו הנביא ולמד עימו. כאשר התרחק שמשו צר עליו דאהיר ובני חברותו והכו אותו עד זנב דם. הרב ושמשו הלכו אל עומאר אביו וסיפרו לו את המקרה. השיח עומאר שמע את המקרה ומיד נשבע להלקות את בנו במאה מלקות כי כן נשבע ולא ישנה את דברו. מיד התחרט השיח והביא את שבועתו והרב בחכמתו הגדולה הבין את הדבר וצינה להביא לו מאה עצים מאוחדים. הרב הרים את ערימת העצים והשליך אותה על גבו של דאהיר ואמר לשיח "הנה נתקיימה שבועתך ודברך להכותו מאה עצים". שמח השיח ובנו מאוד על חכמת הרב. ומאז נקשרה נפשו בנפש הרב ואהבו מאוד.

אחרי פטירתו של ר' ישראל בנבנישתי ז"ל שכהן כרב באיזמיר, שמו ראשי קהילת איזמיר עיניהם בר' חיים אבולעפיה ושלחו לו כתב רבנות והזמינו אותו לכהן כרב בקהילה מפוארת זו. ר' חיים נענה לבקשתם. אחת הסיבות הייתה האפשרות להדפיס את ספריו הקדושים, דבר שנבצר ממנו בצפת. ניסים גדולים נעשו בתקופת כהונתו באיזמיר. נשים עקרות נפקדו, עלילת דם בוטלה ע"י הרב שהציל את היהודים ממנה ועוד. אך משנה לשנה גברו וחזקו עליו געגועיו לארץ ישראל ובמיוחד אל עיר

שאלה ושאלה

שאלה:
לכבוד הרב היקר הי"ו, ברצוני לשאול שאלה שעלתה בס"ד בכללנו, כתוב בגמ' "בכל יוצאת בת קול כל העולם ניזון בזכות חנינא בני וחנינא בני די לו בקו חורבין". והשאלה היא למי נועד הבת קול הזה, אם לצדיקים הגדולים במעלה, ששומעים בת קול, הרי בלי כך הם יודעים בזכות מי ניזון העולם, ואם בשביל מי שלא שומע הרי גם כן הוא לא שומע ולשם מה בת קול זו נועדה?

תשובה:

ראשית ישר כוח על שאלתך, ובאמת ראוי ליתן את הדעת על שאלה נפלאה זו אולם מקודם לכן ראוי להתבונן בעוד כמה ממאמרי חז"ל שעוסקים בענין מעיין זה. הנה במשנה (אבות ו' ב'), מופיע מאמר בשמו של רבי יהושע בן לוי. כָּל יוֹם יוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מִהָרְחוֹב וּמִקִּצֵּת וּמִקִּצֵּת אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מִקְלָבָנָה שֶׁל תוֹרָה, וְכֵן שִׁנִּינָה בַּגְמָרָא (מועד קטן י"ח) "אמר רב יהודה אמר שמואל בכל יום ויום קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני שדה פלוני